

Výlet č. 1 (neděle 4.8. 2024)

Trasa N

Skalná (465 m) – červená – Skalná, u nádraží (452 m) **(0,5 km)** – červená – Kateřina (444 m) **(4 km)** – červená – Nový Drahov, žst. (438 m) **(5,3 km)** – červená – SOOS, rezervace (437 m) **(5,5 km)** – naučná stezka SOOS a zpět **(7 km)** – červená – Nový Drahov (438 m) **(8,5 km)** – červená – Stodola (449 m) **(10 km)** – červená – Žírovice, jih (469 m) **(11 km)** – červená – Františkovy Lázně, žst. (448 m) **(13 km)** – červená – Františkovy Lázně, park (445 m) **(13,5 km)** – zelená – Františkovy Lázně, u Františka (436 m) a zpět **(14,5 km)** – červená – Františkovy Lázně, žst. (448 m) **(15 km)**

Možnost zkrácení trasy o 1,5 km vynecháním naučné stezky SOOS.

Trasa S

Skalná (465 m) – červená – Skalná, u nádraží (452 m) **(0,5 km)** – červená – Kateřina (444 m) **(4 km)** – červená – Nový Drahov, žst. (438 m) **(5,3 km)** – červená – SOOS, rezervace (437 m) **(5,5 km)** – naučná stezka SOOS a zpět **(7 km)** – červená – Nový Drahov (438 m) **(8,5 km)** – červená – Stodola (449 m) **(10 km)** – červená – Žírovice, jih (469 m) **(11 km)** – červená – Františkovy Lázně, žst. (448 m) **(13 km)** – červená – Františkovy Lázně, park (445 m) **(13,5 km)** – zelená – U pískovny (447 m) **(15 km)** – žlutá – Dvoreček (456 m) **(16,5 km)** – žlutá – Ostroh, hrad Seeberg (510 m) **(19 km)** – naučná stezka – Ostroh, kostel sv. Wolfganga (498 m) **(19,2 km)** – modrá – Lužná (452 m) **(22,2 km)** – zelená – Pod Amerikou (437 m) **(24,7 km)** – zelená – Sluneční pramen (436 m) **(25,2 km)** – zelená – Františkovy Lázně, u Františka (436 m) **(25,7 km)** – zelená – Františkovy Lázně, park (445 m) **(26,2 km)** – červená – Františkovy Lázně, žst. (448 m) **(26,7 km)**

Možnost zkrácení trasy o 1,5 km vynecháním naučné stezky SOOS.

Trasa V

Skalná (465 m) – červená – Skalná, u nádraží (452 m) **(0,5 km)** – červená – Kateřina (444 m) **(4 km)** – červená – Nový Drahov, žst. (438 m) **(5,3 km)** – červená – SOOS, rezervace (437 m) **(5,5 km)** – naučná stezka SOOS a zpět **(7 km)** – červená – Nový Drahov (438 m) **(8,5 km)** – červená – Stodola (449 m) **(10 km)** – červená – Žírovice, jih (469 m) **(11 km)** – neznáno – Žírovice, sever (460 m) **(11,5 km)** – zelená – Antonínova výšina (488 m) **(15,5 km)** – zelená – U pískovny (447 m) **(17 km)** – zelená – Františkovy Lázně, park (445 m) **(18,5 km)** – zelená – Františkovy Lázně, u Františka (436 m) **(19 km)** – zelená – Sluneční pramen (436 m) **(19,5 km)** – zelená – Pod Amerikou (437 m) **(20 km)** – zelená – Lužná (452 m) **(22,5 km)** – modrá – Klest, rozc. (462 m) **(24 km)** – modrá – Komorní Hůrka (503 m) **(26 km)** – modrá – Na Vydrholci (472 m) **(27 km)** – červená – Přehrada Skalka, hráz (450 m) **(29,5 km)** – červená – Cheb, nám. (448 m) **(31 km)** – červená – Cheb, žst. (464 m) **(32 km)**

Možnost zkrácení trasy o 1,5 km vynecháním naučné stezky SOOS.

Spojení (neděle 4.8. 2024)

vlak Františkovy Lázně (12:12, 14:12, 15:47, 19:47) – Cheb (12:20, 14:20, 15:55, 19:55 **přestup**)
vlak NAD Cheb (12:39, 14:42, 16:04, 19:59) – Skalná (13:00, 15:03, 16:25, 20:20)

bus Františkovy Lázně, městské sady (18:23, 20:42) – Skalná (18:39, 20:55)

Zajímavosti a pamětihodnosti

Skalná – město (1940 obyvatel), původní ves pod hradem vznikla kolem r. 1200, na město povýšení v r. 1905, v centru města barokní kostel sv. Jana Křtitele z l. 1705-09, upravený kolem r. 1840 (věž z r. 1901), další církevní památkou pozdní got. hřbitovní kostel sv. Sebestiána barokně přestavěný v l. 1686-89, renovován v l. 1831-32, lidová architektura – patrové domy s hrázděnými a roubenými patry, pozdní románský hrad Vildštejn z doby kolem r. 1200 patří mezi nejzachovalejší románské stavby tohoto druhu v ČR, nejstaršími dochovanými částmi jsou věž a kaple, románský palác v 15. století přestavěn goticky, v objektu hradní muzejní expozice, muzeum hasič. techniky, Královský sál k pořádání společenských akcí, v sv. části města zámček založený v roce 1541 s hospodářským dvorem, v křídle do České ulice geofyzikální muzeum, ve skále pod hradem seismická stanice, okolo města 3 místní přeshraniční okruhy; Zelená – část města Skalná, před domem č.p. 6 kaple z 19. století se zvonící, na západě osady přízemní dům č.p. 13 s hrázděným štítem; Rezervace SOOS – národní přírodní rezervace a evropsky významná lokalita (268,30 ha, vyhl. v l. 1964 a 2019), součást Geoparku Egeria – rozlehlá rašeliniště, minerální slatiniště a slaniska, jedno z nejhodnotnějších chráněných území ČR, mělká Sooská kotlina mezi Vonšovským a Sooským potokem je písčitém valem rozdělena na 2 části, v sev. části bývalého jezera se vytvořilo rašeliniště, v jižní části, kde bylo jezero sycené též několika prameny minerálních vod, došlo k masivnímu nárůstu mikroskop. řas rozsivek, křemičité schránky těchto mikroorganismů se pak ukládaly na dně a postupně vytvořily vrstvu usazeniny zvanou křemelina, po zániku jezera několik metrů mocná vrstva křemeliny vybořila v čochovitě vyklenutý křemelínový štít, štít na několika místech propustující minerál. hlubinné prameny a vývěry fluid, které se na povrchu projevují malými 10-80 cm hlubokými krátery, tzv. mofetami – suché výrony CO₂ (nesprávně zvané bahenní sopky) s klokotající srážkovou vodou a bahnem jsou ve střední Evropě velmi vzácným jevem, okolí kráterů bývá zbarveno do červené oxidy železa, nejvydatnějším pramenem Čísařský pramen, u vstupu do NPR se nachází muzeum – geopark, stanice pro záchranu živočichů, památkově chráněná roubená věžová sýpka z roku 1714, muzejní úzkorozchodná dráha Hájek – Kateřina, zpoplatněná naučná stezka s povalečnými chodníky; Nový Drahov – cenný soubor lidové architektury, od roku 1995 vesnická pam. rezervace, na návsi památkově chráněná kamenná sloupková klasicistní boží muka dat. 1860 z jednoho kusu kamene; Stodola – osada s kamennými klasicistními božími mukami z roku 1856; Žírovice – část města Františkovy Lázně, západně od vsi u Mlýnského rybníka pravěké pohřebiště (v centru pohřebiště hlavní hrob s kamenným kruhem o průměru 10 m), sídliště lidu popelnicových polí se nacházelo východním směrem k Mlýnskému rybníku, nálezy z ml. doby bronzové vystaveny v muzeích v Chebu a Fr. Lázních; Františkovy Lázně – lázeňské město (5 500 obyv.), jedno ze tří v západočeském lázeňském trojúhelníku, od r. 1992 městská pam. rezervace, počátek lázeňství v roce 1793, kdy byly podchyceny prameny známé ve středověku jako "chebská kyselka", proslulost lázní založil Františkův pramen, kolem něhož se od konce 18. st. rozrůstaly na barokním půdorysu klasicistní budovy obklopené rozlehlými parky, v roce 1812 město navštívil císař František I., po němž byly lázně pojmenovány, císař dal postavit klasicistní kostel Povýšení sv. Kříže, dokončený v roce 1820, od roku 1852 samostatná obec, od r. 1865 město, kolonáda Lučního a Solného pramene pochází z roku 1844, památník zakladatele lázní Dr. Bernharda Adlera (1753-1810), novorenesanční Lázně II z r. 1878, Slatinné lázně z konce 18. stol. jsou jedny z nejstarších vůbec, celoroční kapacita až 35 tis. pacientů, pobývaly zde osobnosti jako Beethoven, Goethe, Němcová a další, léčí se zde nemoci srdeční, cévní, ženské, kloubů a páteře, celkem 24 větších a řada menších pramenů o teplotě 9-12 °C, výron suchého oxidu uhličitého – plynné lázně, Městské muzeum s originální sochou Františka, symbolu lázní, informační centrum; Amerika – přír. rezervace (58,69 ha, vyhl. v l. 1990 a 1999), hnízdiště a tahová zastávka mnoha druhů vodního ptactva vč. kriticky ohrožených druhů v rámci ČR i Evropy, stanoviště pro rozmnožování zejména obojživelníků, pozorovatelná ptactva, mimo území přír. rezervace možné koupání, autokemp, restaurace, minizoo, v létě spojení s Františkovými Láznemi mikrovláčkem; Dvoreček – u osady se nachází tvrz – rybníky a hráze býv. rybníků tvořily obranný perimetr tvrze ze 14. století, 2 památné duby letní (stáří asi 330 let) – u křižovatky dub s obvodem 500 cm a výškou 24 m, jižně od osady poblíž silnice torzo dubu s obvodem 600 cm; Ostroh – osada s pův. románským hradem Seeberg z poč. 13. století (dochována věžová brána nad příkopem, část obvodové zdi a palác), přestavěným renesančně v 16. století, za 30-leté války dobyt a vypleněn, v roce 1914 hrad restaurován na náklady města Cheb, nad vnější a vnitřní brány zavěšeny erby místních rodů, v hradních arkádách reliéf Nanebevzetí Panny Marie přenesený ze zrušené kaple v Hartoušově, v hradu (opraven v r. 1990) dnes muzejní

expozice – interiéry, porcelán, expozice venkovského života, na předhradí přenesena roubená věžová sýpka z r. 1717 ze statku v Kopanině, okružní naučná stezka (10 zast.) po okolí, v obci původně gotický kostel sv. Wolfganga s dřevěným stropem, barokní přestavba v l. 1721-24; Komorní hůrka (503 m) – nejmladší sopka na našem území, dochován vchod do průzkumné štoly, která byla ražena na popud básníka J. W. Goetheho Kašparem Šternberkem v l. 1834-37 (nad portálem pam. deska), od r. 2017 je postupně odkrývána a zpřístupňována štola k přírodnímu tělesu vulkánu, stejnojmenná národní přírodní památka (7,01 ha, vyhl. v r. 1933 a 1951), součást Geoparku Egeria, významná geologická lokalita s výskytem řady vzácných druhů rostlin a živočichů (zvláště hmyzu), nauč. stezka Komorní hůrka (délka 1 km, 5 zastavení) seznamuje s historií, výzkumem a geologickým vývojem sopky; Vodní nádrž Skalka – vybudována v l. 1962-64 na řece Ohři pro zásobování průmyslových podniků (zejména tepelných elektráren) vodou a jako ochrana před povodněmi, sypaná kamenitá hráz v koruně dlouhá 115 m, vysoká 15 m, zatopená plocha 378 ha, nádrž využíváná k rekreaci, v prostoru býv. koupaliště mezi Kachním kamenem a vyhlídkou Chebská stráž parková úprava s bludištěm; Chebská stráž (Egerwarte) – klasicistní vyhlídkový altán nad vodní nádrží Skalka, zážitková stezka směrem k hrázi vodní nádrže; Cheb – město (32 170 obyv.), od roku 1981 městská pam. rezervace, Cheb založen na starším slovanském sídlišti a v 11. století osídlen něm. obyvateli, městem od r. 1203, od r. 1322 připojen k Čechům, v r. 1432 uzavřena s husitskou delegací dohoda “chebský soudce” před cestou do Basileje, Cheb navštívil 4x za své vlády Jiří z Poděbrad, ve středověku ražba chebských mincí, v roce 1634 v Chebu zavražděn kníže Albrecht z Valdštejna, hrad nechal přestavět Friedrich Barbarossa v letech 1180-90 na románskou falc (jediná na území ČR), z hradního paláce dochováno obvodové zdívo se sdruženými okny, románská Černá věž (upravena na vyhlídku) je postavena z bosovaných tufových kvádrů z Komorní hůrky, nejcennější je dvoupodlažní hradní kaple sv. Erharda a Uršuly, městské opevnění vznikalo postupně asi od pol. 13. stol., v pol. 15. stol. další rozšíření a zesílení hradeb, jako součást vnějšího opevnění v roce 1467 vybudována Mlýnská věž sev. od hradu, cihlové opevnění bylo zbudováno po r. 1665, na Ohři pod hradem Písečná brána – doklad přestavby města na barokní pevnost po r. 1652, z historických staveb v centru města je nejznámější Špalíček na nám. Jiřího z Poděbrad – skupina 11 renesančních kupeckých domů z 16. st., před Špalíčkem 6-boká renesanční kašna též ze 16. st. s barokní sochou Herkula dat. 1738 “chránícího” městský znak, v pův. gotickém tzv. Pachelbelově domě ze 14. stol. od r. 1874 sídlo Muzea Cheb, ve východní části náměstí v jádře gotická Stará radnice, v sousedství Nová radnice z let 1722-29 s věží (G.B. Alliprandi), dnes sídlo galerie výtvarného umění, dominantou města též monumentální původně pozdně románský děkanský chrám sv. Mikuláše a Alžběty ze 20. let 13. století, goticky přestavěný a rozšířený po požáru města v roce 1270 a pozdně goticky v let 1457 -76, ssz. od náměstí barokní býv. dominikánský klášter s kostelem sv. Václava z let 1674-89 přestavěný v 18. století, na Františkánském náměstí 2 klášterní objekty – býv. františkánský (pův. minoritský) klášter založený v 1. pol. 13. stol. (dnes okresní archiv) a býv. klášter klarisek založený koncem 13. stol. (dnes koncertní síň), na okraji města poblíž vlakového nádraží stopy neprozkoumaného tvrziště Bodnershof, sv. za městem na hřbitově od r. 2010 pohřebiště 7700 německých vojáků padlých ve 2. sv. válce a též památníky sovětských a francouzských zajatců, prohlídková trasa “Pod střechami chebských domů”, za městem naučná stezka NS Poohří (délka 3,5 km s 10 zastaveními) navazující na červeně a žlutě značený místní okruh procházející územím revitalizovaným pro krajinné výstavy v letech 2006 a 2016, rodiště barokního architekta Baltazara Neumanna a průmyslníka Emila Škody, ve městě informační centrum

Možnosti občerstvení

Skalná, rezervace SOOS, Nový Drahov, Štekrův mlýn, Františkovy Lázně, Ostroh (Seeburg), Amerika – Jadran, Komorní Hůrka, Skalka – restaurace Stein, Cheb

Turistická přístřeší a odpočívadla: rezervace SOOS, Nový Drahov, Františkovy Lázně – parky, Ostroh - u hradu Seeburg a u kostela svatého Wolfganga, Amerika – Horní Rybárna, přístřešek při cestě mezi Lužnou a Klestí, Komorní hůrka – u Goethovy štoly, Chebská stráž, Goethova lavička u hráze nádrže Skalka, Cheb - parky